

## REFLEKSI TIMPANOFARINGEAL NJË RISHIKIM I TEORISË MEKANORECEPTORE TË VENTILIMIT TË VESHIT TË MESËM

PJERIN RADOVANI \*

### Summary

#### TYMPANO - PHARINGEAL REFLEX: A REVIEW OF THEORY OF MECHANO - RECEPTIVE OF MIDDLE EAR VENTILATION

To the question: middle ear ventilation is a voluntary or involuntary and which does direct this action? How is a reflectory action carried out and where is its origin? There is not a correct and well argued answer yet.

There are contradictory views and some hypothesis that are trying to give some explanations but the most convincing is mechano - receptive theory of reflectory action that starts with the examination of chorda tympany by the underpressure at tympany cavity.

By a clinical study in 3 patient groups of lesions that touch some storeys of neuro - motor activity, the author has studied and tried to give the answers of the above mentioned questions providing arguments based on the mechano - receptive theory.

Sado e njohur që është sot anatomia dhe fiziologjia e sistemit të veshit të mesëm (v/m), pak dihet për refleksin tobotimpanike. Shumë studiues të fiziologjisë së veshit janë tërhequr para disa pyetjeve: Ventilimi i v/m është akt i vullnetshëm apo i pavullnetshëm dhe kush e drejton këtë akt? Si realizohet një akt reflektor dhe ku e merr nisjen? Ndërsa të tjerët, duke u përpjekur t'i japin një shpjegim drejtimit të aktivitetit neuromotor të tubit dëgjimor (TD) për ventilimin e v/m, kanë arritur në një përfundim deri diku të përbashkët se: Ndodhja e pasur dhe komplekse e nervëzimit përreth sistemit të v/m vështirëson njohjen e funksionit neuromotor të TD-së (5,9,11,12,16,21,29,34,39).

Në simpoziumet I, II, III ndërkombëtare mbi efuzionet timpanike, ku trajtohen gjerësisht shkencat bazë mbi sistemin e v/m, kjo çështje preket në mënyrë të përciptë (2,22,23,24,26,41,42).

Në këtë punim, të bazuar në të dhënat klinike, do të rishikojmë në mënyrë analitike teorinë mekanoreceptore të ventilimit të sistemit të v/m (refleksi timpanofaringeal), duke u përpjekur të argumentojmë një drejtim të ri të këtij refleksi, idenë e së cilës e kemi hedhur vite më parë (35).

#### **Materialet dhe metodat**

Për të vlerësuar në veçanti katet ku mund të preket veprimtaria nervore dhe motore që drejton ventilimin e v/m janë marrë në studim tre grupe të sëmurësh. Grupi i parë përmbledh të sëmurë me paralizë faciale periferike (Bell), të shtruar e të trajtuar në spital në vitet 1980-1985. Pas vlerësimit neurologjik dhe vënies së diagnozës, 54 prej tyre i janë nënshtruar

kqyrjes ORL nga dita I-III. Si rregull, në të gjithë rastet është vlerësimi oftalmologjik dhe prova Schirmer. Është kryer otoskopia e thjeshtë dhe pneumatike, provat Weber, Rinne, Schwabach, manevra e valsavës. Në 33 raste janë bërë edhe audiometri tonale. Është bërë rinoskopia e përparshme për vlerësimin e mbushjes së konkavës. Është kqyrë faringu dhe laringu për gjendjen dhe lëvizshmërinë e tyre. Vizita është përsëritur në dalje dhe, në ato raste që kanë qëndruar në spital mbi dy javë, janë kontrolluar rreth ditës së 20-të, veçanërisht në ato raste ku zbulohet hiperemia e trajektores së chorda tympani dhe ato që si ankesë shoqëruese kishin dhimbjen e veshit dhe të kokës.

Në grupin e dytë bëjnë pjesë 83 të sëmurë me absces peritonsilar të shtruar e trajtuar gjatë tre vjetëve (1983-1986). Në 31 prej tyre, trizmes-i ishte i shkallës së tretë dhe në 52 i shkallës së dytë. Dihet se në këto raste procesi inflamator kufizohet në hapësirën përreth bajames, ndërsa reaksioni inflamator shtrihet në tufat muskulore të afërta, gjë që prek, në një farë mase, gëlltitjen, përthypjen, të folurisë. Para fillimit të trajtimit, në të gjithë rastet, është bërë otoskopia e thjeshtë e pneumatike, prova e Weber-it

Grupi i tretë përmbledh 144 të sëmurë të shtruar në shërbimin e neurologjisë në vitet 1981-1986 me nozologji të tilla ku, në një farë mase, mund të vuajë akti i gëlltitjes faringeale. Jemi mbështetur në klasifikimin e çrregullimeve neurologjike sipas regjoneve anatomike të prekura<sup>(7)</sup>. Shpërndarja sipas rasteve është në pasqyrën nr. I.

\* Dërguar në redaksi më 8 Nëntor 1989, miratuar për botim më 15 Janar 1990. Nga Shërbimi i Otorino-Laringologjisë së Qendrës Spitalore Universitare të Tiranës (P.R.).

Adresa për letërkëmbim: P.Radovani, Shërbimi i Otorino-Laringologjisë së Qendrës Spitalore Universitare të Tiranës.